

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาด้านการประกอบอาชีพ และการศึกษาลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551ก, หน้า 4)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีมุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมเพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระสำคัญซึ่งผู้วิจัยเลือกคือ การอาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ เห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสม เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือเข้าใจแนวทางเข้าสู่อาชีพ การเลือก และใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับอาชีพมีประสบการณ์ในอาชีพที่ถนัดและสนใจ และมีคุณลักษณะที่ดีต่ออาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551ก, หน้า 204) ด้วยเหตุนี้การจัดการศึกษาจึงต้องคำนึงถึงความสอดคล้องให้สนองความต้องการตามนโยบายการศึกษาและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ที่จำเป็นต้องมีหลักสูตรแม่บทเป็นข้อกำหนดจุดหมายที่จะพัฒนาคนให้มีความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้านและเป็นไปตามทิศทางที่การศึกษากำหนดไว้ในหลักสูตรควรเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้น กล่าวคือโรงเรียนสามารถจัดรายวิชาเลือกเสรีให้นักเรียนเลือกเรียนอย่างหลากหลายตามสภาพและทรัพยากรในท้องถิ่นนั้นๆ และสามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนได้ นอกจากนี้สามารถปรับหรือพัฒนาเนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเองและของท้องถิ่นในด้านต่างๆ โดยให้เรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพประวัติความเป็นมาสภาพเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ซึ่งคาดว่าจะทำให้ผู้เรียนรู้จักท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น และเกิดความภาคภูมิใจ เกิดความรักและความผูกพันกับท้องถิ่นมีความรู้ ความสามารถในการคิดการจัดการและแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ (จิตรา ชุมณี, 2545, หน้า 3)

การส่งเสริมการจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียนมีความเหมาะสมกับท้องถิ่น สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และความต้องการของท้องถิ่น โดยการใช้แหล่งเรียนรู้ซึ่งการจัดการเรียนรู้

โดยใช้แหล่งเรียนรู้นักเรียนจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้ฝึกปฏิบัติหาความรู้และสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง จนเป็นผู้ที่คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่องเป็นการเรียนรู้ที่มีความสุข เพราะได้มีโอกาสเรียนรู้นอกห้องเรียน ได้สัมผัสและสัมพันธ์กับธรรมชาติ สังคม ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นการสร้างประสบการณ์ตรงต่อการดำรงชีวิตได้เรียนรู้ได้ค้นพบสาระความรู้ที่นอกเหนือจากหนังสือเรียนและครูก็ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปกับนักเรียนด้วย เป็นบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความสุข สภาพสังคมปัจจุบันนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงและมีความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีทำให้เป็นสังคมแหล่งข้อมูลข่าวสารหรือสังคมสารสนเทศที่ความรู้ทั้งหมดไม่ได้อยู่ที่ตัวครูอีกต่อไปแต่จะมีทั้งที่ตัวครู ในแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ แหล่งการเรียนรู้ สื่อมวลชน ที่แพร่หลายทั้งในและนอกประเทศเป็นความรู้ที่ไม่มีพรมแดนและเป็นความรู้ที่ทุกคนในสังคมสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา อย่างที่เรียกว่าเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (learning society) ดังนั้นกระบวนการของการจัดการเรียนรู้ที่เคยเน้นครูเป็นสำคัญจึงต้องเปลี่ยนบทบาทของครูเป็นครูผู้จัดการเรียนรู้หรือผู้อำนวยการความสะดวกแก่ผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ก็ต้องใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนต้องให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสืบเสาะแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน (สักระวี ศรีแสงธรรม, 2547, หน้า 8-10)

จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ เป็นเมืองสมัยโบราณพบหลักฐานทางโบราณคดีมีอายุไม่ต่ำกว่า 3,500-4,000 ปี โบราณวัตถุที่ขุดพบมีทั้งยุคหินใหม่ ยุคสัมฤทธิ์ ยุคเหล็ก และสืบทอดวัฒนธรรมต่อเนื่องมาตั้งแต่สมัยสุวรรณภูมิ พุทธนอมราวดี ทวาราวดี ศรีวิชัย (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี, 2553, หน้า 7) นอกจากนี้สุพรรณบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว เช่น วัดป่าเลไลยก์วรวิหาร พระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดวรวิหาร ตั้งอยู่ในตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ภายในวิหารเป็นที่ประดิษฐานของพระป่าเลไลยก์ ที่ชาวบ้านเรียกกันว่าหลวงพ่อดโต (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี, 2553, หน้า 17) อนุสรณ์ดอนเจดีย์อยู่ที่อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นเจดีย์ที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราชสร้างขึ้น เป็นอนุสรณ์แห่งชัยชนะในการทำยุทธหัตถีกับพระมหาอุปราชาแห่งพม่า (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี, 2553, หน้า 45)

นอกจากสถานที่ท่องเที่ยวแล้วจังหวัดสุพรรณบุรียังมีขนมที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุพรรณบุรีนั่นคือขนมสาเล่ ซึ่งเป็นขนมที่ทำชื่อเสียงให้จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นอย่างมากนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี มักจะซื้อขนมสาเล่เป็นของฝากกลับไป เพราะประทับใจในความอร่อยและสีอันสวยงามตามธรรมชาติ และในปัจจุบันเด็กไทยมีความนิยมขนมกรุบกรอบกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งขนมดังกล่าวมีความอร่อยและสะดวกในการซื้อและรับประทานจึงมีความจำเป็นต้องอนุรักษ์ขนมไทยไว้ ขนมสาเล่เป็นขนมไทยที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุพรรณบุรีมีแหล่งกำเนิดอยู่ที่อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรีตั้งแต่พุทธศักราช 2485 โดยแม่บัววัย แซ่ตั้ง แม่ค้าขนมหวานที่มารับตำราสืบทอดมาจากคุณยายแก้ว และเตี้ยกิมซึ่งมีความรู้ในเรื่อง

การทำอาหารจีนและขนมหวาน ได้ช่วยกันคิดสูตรทำขนมสาเลี๋ขาย ต่อมาพุทธศักราช 2514 นายสุตใจ วรรณแลชา นายอำเภอบางปลาม้าและปลัดเสริม บริสุทธิ์ ได้นำขนมสาเลี๋แม่บัวยใส่ถุงจัดเป็นของดีประจำอำเภอบางปลาม้า ไปจำหน่ายในงานอนุสรณ์ดอนเจดีย์อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ขนมสาเลี๋แม่บัวยจึงมีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไปนับแต่นั้นมาและเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งนับว่าแม่บัวยเป็นผู้บุกเบิกขนมสาเลี๋เจ้าแรกของจังหวัดสุพรรณบุรีมาจนปัจจุบัน (สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ, 2548, หน้า 1-2) ดั่งบทความทางประวัติศาสตร์ได้กล่าวถึงขนมไทยประจำจังหวัดภาคกลางทั้ง 21 จังหวัดที่สำคัญๆ มีดังต่อไปนี้คือ สาเลี๋ เป็นขนมที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป ซึ่งมีรสชาติ หอมหวาน อร่อย และอ่อนนุ่ม และมีคุณค่าต่อร่างกายมากมายอีกด้วย เพราะมีส่วนประกอบการผลิตขนมสาเลี๋นมสด กระจายดำ หรือสาเลี๋รสอื่นไม่มีการใส่สี และสารกันบูดแต่อย่างใด จนปัจจุบันขนมสาเลี๋เป็นที่นิยมมาก จนเป็นของฝากของจังหวัดสุพรรณบุรี (ไทยกวีตวิวดอทคอม, ม.ป.ป.) ดังนั้นจึงสมควรที่ต้องอนุรักษ์ขนมสาเลี๋ไว้ให้คงอยู่คู่จังหวัดสุพรรณบุรีต่อไปการฝึกอบรมมีความสำคัญในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์กรเนื่องจากการฝึกอบรมสามารถแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมในการทำงาน พฤติกรรมในการทำงานร่วมกัน ทำให้บุคคลมีความรู้ความชำนาญและเชี่ยวชาญอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการศึกษาที่ว่าการศึกษาที่ดีนั้นต้องเรียนรู้ควบคู่กับการลงมือปฏิบัติจึงจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ สามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การฝึกอบรมมีจุดเด่นคือใช้ระยะเวลาสั้นและได้เนื้อหาครบ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ลงมือปฏิบัติจริง ในการทำขนมสาเลี๋เมืองสุพรรณมีความจำเป็นต้องฝึกอบรมเพราะนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและได้ศึกษาประวัติความเป็นมาของขนมสาเลี๋เมืองสุพรรณด้วย

ดังนั้นเพื่อให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นแหล่งอำเภอและจังหวัดที่เป็นต้นกำเนิดของขนมสาเลี๋ ได้เกิดความภาคภูมิใจ ในความเป็นแหล่งของขนมที่มีชื่อเสียงและเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุพรรณบุรี จึงได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมขึ้นเพื่อให้นักเรียนรู้จักและสามารถบอกขั้นตอนจนถึงลงมือปฏิบัติในการทำขนมสาเลี๋ได้ การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่จำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ มีทักษะความชำนาญ และมีเจตคติต่อการฝึกอบรม โดยมีเป้าหมายให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความภาคภูมิใจและต้องการที่จะอนุรักษ์ขนมสาเลี๋เมืองสุพรรณบุรีไว้ เพื่อให้ขนมสาเลี๋อยู่คู่กับความเป็นไทยและจังหวัดสุพรรณบุรีตลอดไปจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการอนุรักษ์ขนมสาเลี๋ไว้ โดยให้มีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องขนมสาเลี๋เมืองสุพรรณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องขนมสาเลีเมืองสุพรรณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเรื่องขนมสาเลีเมืองสุพรรณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
4. เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องขนมสาเลีเมืองสุพรรณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ความสำคัญของการวิจัย

1. มีการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเรื่องขนมสาเลีเมืองสุพรรณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
2. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้
3. นักเรียนได้ร่วมอนุรักษ์ขนมสาเลีซึ่งเป็นขนมที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุพรรณบุรีให้คงอยู่ต่อไป
4. ผู้สนใจได้ศึกษาเพื่อเป็นแนวทางไปพัฒนาหลักสูตรในกลุ่มสาระอื่นได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
  - 1.1 ประชากร ได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 53 โรงเรียน
  - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนวัดโบสถ์ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 28 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เนื่องจากเป็นนักเรียนที่อยู่ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของขนมสาเลีเมืองสุพรรณบุรี
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
  - 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมเรื่องขนมสาเลีเมืองสุพรรณ
  - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
    - 2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
    - 2.2.2 ผลงานภาคปฏิบัติ
    - 2.2.3 เจตคติต่อการฝึกอบรม

3. เนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยี สาระที่ 4 การอาชีพ มาตรฐาน ง 4.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีเนื้อหา ดังนี้

1. มารู้จักขนมไทยกันเถอะ
2. ประวัติความเป็นมาของขนมสาเล่
3. ประโยชน์และความสำคัญของขนมสาเล่
4. ส่วนผสมขนมสาเล่วิธีทำขนมสาเล่
5. การจำหน่ายและการตลาด

4. ระยะเวลา

ระยะเวลาในการจัดหลักสูตรฝึกอบรมครั้งนี้ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ใช้เวลาอบรมจำนวน 2 วัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง การดำเนินการสร้างหรือจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ตามขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรมี 4 ขั้นตอนดังนี้ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมเรื่องขนมสาเล่เมืองสุพรรณ หมายถึง เอกสารหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาผู้เรียนทั้งภาคความรู้ ภาคปฏิบัติและเจตคติ ซึ่งประกอบด้วย ความเป็นมา หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ขอบข่ายเนื้อหาสาระ ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม การจัดกิจกรรมฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ การวัดผลและประเมินผล แผนการจัดการฝึกอบรม และ เอกสารประกอบหลักสูตร เป็นหลักสูตรภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

ขนมสาเล่ หมายถึง ขนมที่ประกอบด้วยแป้งสาเล่ ไข่ น้ำตาลทราย สุกด้วยวิธีหนึ่ง เมื่อสุกจะมีกลิ่นหอม รสชาติหอมหวาน เนื้อขนมสาเล่เนียนนุ่มฟู เมื่อใช้น้ำกดแล้วเนื้อขนมจะฟูเหมือนเดิม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำขนมสาเล่ที่ได้จากการเรียนรู้ตามหลักสูตรซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือกซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

ผลงานภาคปฏิบัติ หมายถึง ผลงานที่เกิดจากทักษะการปฏิบัติกิจกรรมในการทำขนมสาเล่ซึ่งวัดได้จากแบบประเมินผลงานภาคปฏิบัติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เจตคติต่อการฝึกอบรม หมายถึง ความรู้สึกทางอารมณ์ในลักษณะพอใจ ชื่นชม ยินดี สนใจ เห็นคุณค่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ต่อการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องขนมสาเล่เมืองสุพรรณ ซึ่งได้จากการประเมินด้วยแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Likert scale) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

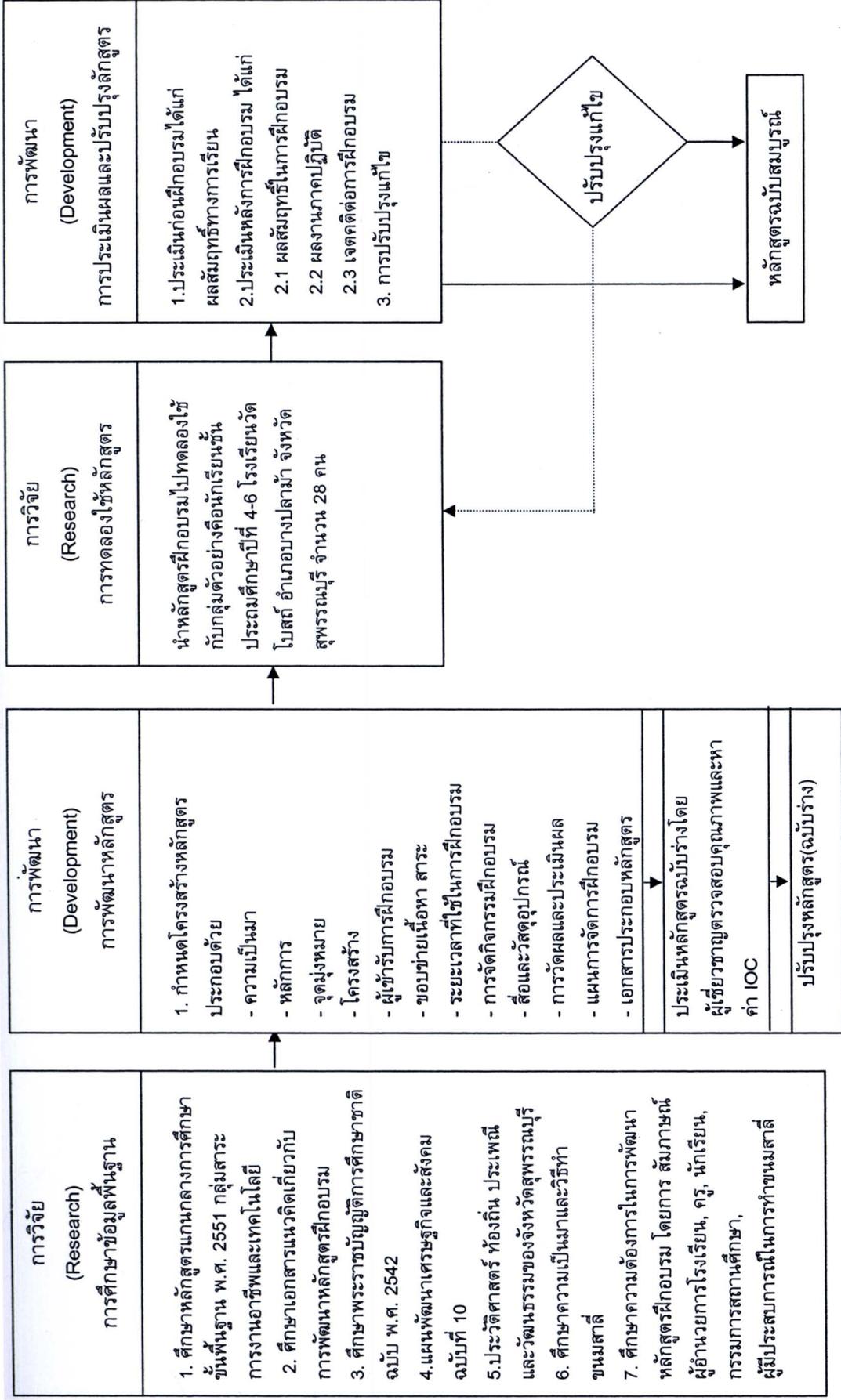
นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนวัดโบสถ์ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องขนมสาเล่เมืองสุพรรณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ผู้วิจัยได้ศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมของนักการศึกษาต่างประเทศที่รู้จักกันดีและได้รับการยกย่องแพร่หลายคือไทเลอร์ (1995, p.153) ได้เสนอหลักการและเหตุผลในการสร้างหลักสูตร (Tyler rationale) ว่าในการจัดหลักสูตรและการสอนนั้นควรตอบคำถามพื้นฐาน 4 ประการดังต่อไปนี้ 1) มีความมุ่งหมายทางการศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนต้องการ 2) จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนควรจัดขึ้นเพื่อช่วยให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ 3) จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาอย่างไรให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ 4) จะประเมินผลได้อย่างไรว่าประสบการณ์การศึกษาที่จัดให้นั้นได้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด กาญจนาคฤณราช (2540, หน้า 313) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย 1) การศึกษาตัวแปรต่างๆจากภายนอก ซึ่งได้แก่ ภูมิหลังนักเรียน สังคม ธรรมชาติของการเรียนรู้ แผนการศึกษาทรัพยากร และคำแนะนำจากผู้ประกอบอาชีพ 2) การกำหนดความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ 3) การนำหลักสูตรไปใช้ 4) การประเมินผลและทบทวน (Taba, 1962, pp. 454-455) ได้แบ่งการพัฒนาหลักสูตรเป็น 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาวิเคราะห์ความต้องการ สำรวจสภาพปัญหา ความจำเป็นต่างๆของสังคมผู้เรียน 2) กำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนหลังจากการที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการ 3) เลือกเนื้อหาสาระ จุดมุ่งหมายที่กำหนดแล้ว 4) จัดรวบรวมเนื้อหาสาระที่ได้คัดเลือกมาจัดลำดับโดยคำนึงถึงความต่อเนื่องและความยากง่ายของเนื้อหา วัสดุภาวะ ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน 5) ครูผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องต้องคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 6) จัดประสบการณ์ในการเรียนรู้โดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระและความต่อเนื่อง 7) กำหนดสิ่งที่จะประเมินผลและวิธีการประเมิน และจรัญ ชาวใต้ (2547, หน้า 8-9) สรุปว่าการพัฒนาหลักสูตรมี 4 ขั้นตอนคือ 1) การวิจัย (research) การพัฒนาข้อมูลพื้นฐาน 2) พัฒนา (development) การพัฒนาหลักสูตร 3) การวิจัย (research) การทดลองใช้หลักสูตร 4) พัฒนา (development) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของนักวิชาการหลายๆ ท่าน ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องขนมสาเล่เมืองสุพรรณ พบว่าหลักสูตรที่ดีจะต้องมีความชัดเจน เหมาะสมกับผู้เรียนและสังคม ซึ่งจะทำให้การนำหลักสูตรไปใช้หรือการจัดการเรียนการสอน มีประสิทธิภาพ สำหรับหลักสูตรการฝึกอบรมจะต้องตรงกับความต้องการ สภาพปัญหา และผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ตรงกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหน่วยงานหรือองค์กร การฝึกอบรม เป็นการจัดการกิจกรรมต่างๆ

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องขนมสาลีเมืองสุพรรณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม